

บทที่ 3

การเตรียมเขียน

เนื้อหา

1. การตั้งจุดมุ่งหมายในการเขียน
2. หลักการเลือกเรื่อง
3. หลักการตั้งชื่อเรื่องและกลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง
4. การวิเคราะห์เรื่อง
5. การวางโครงเรื่องและประเภทของโครงเรื่อง

วัตถุประสงค์ประจำบท

เมื่อศึกษาบทที่ 3 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. บอกหลักการเลือกเรื่องได้ว่าหลักการเลือกเรื่องข้อใด มีรายละเอียดอย่างไร
2. เลือกเรื่องได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเขียน
3. ตั้งชื่อเรื่องได้สอดคล้องกับประเภทของข้อเขียน
4. จำแนกได้ว่าชื่อเรื่องใดใช้กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบใด
5. วางโครงเรื่องได้ทั้งโครงเรื่องหยาบและโครงเรื่องละเอียด

แนวคิด

1. การเขียนที่ดีจะต้องเริ่มจากการเตรียมพร้อม กล่าวคือ ตั้งจุดมุ่งหมายในการเขียน เพื่อจะได้เลือกเรื่องสาระให้สอดคล้องกัน

2. การเลือกเรื่องต้องคำนึงถึงผู้อ่าน ขอบเขตของเรื่อง ความยาว นอกเหนือจากความสนใจของผู้เขียน
3. การตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจจะช่วยจูงใจ ได้รับความสนใจของผู้อ่าน
4. การวางโครงเรื่องเป็นการวางกรอบเพื่อเป็นแนวทางการเขียน นักเขียนที่มีชื่อเสียงหรือเก่งกาจเพียงใดก็ต้องวางโครงเรื่องก่อนลงมือเขียนเพื่อให้เรื่องเป็นไปตามลำดับและสมบูรณ์ที่สุด
5. ในการเขียนเรื่องอาจเปลี่ยนแปลงจากโครงเรื่องได้เพื่อความเหมาะสม แต่โครงเรื่องจะเป็นแนวให้ความคิดไม่สับสน วกวน หรือหลงลืมสาระสำคัญบางประการที่ควรเขียน

บทที่ 3 การเตรียมเขียน

เมื่อจะเริ่มต้นเขียนเรื่องใดก็ตาม ผู้เขียนจะต้องเตรียมตัวในการเขียน ดังนี้¹

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการเขียน
2. เลือกเรื่อง
3. จำกัดขอบเขตของหัวข้อ
4. คิดเกี่ยวกับชื่อเรื่อง
5. รวบรวมข้อมูล
6. วิเคราะห์เรื่อง
7. วางโครงเรื่อง

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการเขียน

การตั้งจุดมุ่งหมายเป็นสิ่งสำคัญ เป็นสิ่งที่ผู้เขียนจะต้องตั้งใจไว้ บางทีก็เป็นเพียงการเขียนเพื่อต้องการระบายความรู้สึกของตน เช่น การเขียนอนุทิน แต่บางทีก็เป็นการเขียนเพื่อการสื่อสาร หรือเพื่อต้องการให้เกิดความบันเทิง หรือเพื่อชักชวน และบางทีก็เพื่อปลุกใจตั้งนี้เป็นต้น จุดมุ่งหมายในการเขียนจึงแตกต่างกัน และเราควรคิดว่าเขียนเพื่ออะไร เมื่อเวลาเขียนจะได้เขียนให้เนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ตัวอย่างเช่น ถ้าเราขับรถไปแล้วผ่านถนนเป็นหลุมเป็นบ่อของกรุงเทพมหานครเราเกิดแรงบันดาลใจที่จะเรียนข้อเขียนสักเรื่องเกี่ยวกับถนนนี้ เราก็ตั้งจุดมุ่งหมายว่าจะเขียนข้อเขียนทำนองใด กล่าวคือ

1. อาจเขียนเป็นอนุทิน ระบายอารมณ์ หรือ แสดงความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับถนนออกมา เช่น

“วันนี้เราขับรถไปทางถนนสุขาภิบาล 1 เพื่อจะไปวัดพระศรีมหาธาตุ ฝนก็ตกพริ้ว ๆ เราคิดว่าไปทางถนนนี้คงจะใกล้ที่สุด ถ้าไปทางถนนลาดพร้าวหรือพหลโยธินก็คงจะช้า แต่เมื่อมาทางเส้นทางนี้เข้าจริงกลับได้รับความลำบาก เพราะถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ บางตอนเป็นเพียง

¹ Elizabeth Me Mahan and Susan Day, *The Writer's Rhetoric and Handbook*, McDraw-Hill, Book Company p. 49.

ถนนลูกรัง กว่าเราจะไปถึงที่หลายปลายทางก็ช้าไปกว่าที่ติดตั้งเครื่องชั่วโมง เราเลยตั้งใจว่าหัวเด็ดตีนขาดเราก็จะไม่ขับรถมาทางถนนสายนี้อีก”

2. อาจเขียนเพื่อเป็นการสื่อสารให้ข้อมูล หรือให้ข้อเท็จจริงถึงถนนที่ยังชำรุดก็ได้ เช่น

“ขณะที่ถนนสุขาภิบาล 1 กำลังอยู่ในระหว่างการสร้างและปรับปรุงถนนใหม่ ดังนั้น บางช่วงการจราจรจึงติดขัด และไม่สะดวก เพราะผิวถนนยังขรุขระ มีลูกรังถมอยู่ ผู้ที่สัญจรไปมาในเส้นทางนี้ ถ้าหลีกเลี่ยงไปใช้เส้นทางอื่น เช่น ลาดพร้าว หรือมีนบุรีได้ก็จะเป็นการดี”

3. อาจเขียนเพื่อความสนุกสนานก็ได้คือ พูดถึงถนนที่ขรุขระ มีหลุมบ่อและมีท่อระบายน้ำที่ขุดไว้ข้างถนน การเขียนเพื่อความบันเทิง อาจกล่าวให้เกินจริง คือ สมมุติเรื่องเพิ่มเติมขึ้นมาก็ได้ ตัวอย่างเช่น

อันเนื่องจากการไปเยือนดวงจันทร์

สมัยเรียนหนังสือ ครูภูมิศาสตร์ได้สอนว่า ดวงจันทร์มีผิวขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ ข้าพเจ้าก็ไม่เกิดภาพว่าเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าเพิ่งรู้ซึ่งเมื่ออาทิตย์ที่แล้วนี้เองว่า ใต้ผิวขรุขระของดวงจันทร์เป็นยังไง ก็เมื่อข้าพเจ้าได้ไปเยือนดวงจันทร์

ท่านอาจจะหาว่าข้าพเจ้าโกหกหรือพูดอะไรตลก ๆ ไร้สาระ แต่ข้าพเจ้ากำลังจะเล่าเรื่องจริงให้ท่านฟัง และก็ขอบอกท่านในที่นี้ว่า (ท่านไม่ควรอุทริไปเที่ยวดวงจันทร์อย่างข้าพเจ้า ถ้าไม่จำเป็น) มันมีทั้งสนุก ตื่นเต้น ปวดเสด และมีความสุขขึ้นมีนระคนกันจนบรรยายแทบไม่ถูก

เรื่องของเรื่องก็คือ ข้าพเจ้านัดหวานใจ (แอบนึกเอาไว้ว่าไซ) เพื่อรับเธอไปทานข้าวและดูหนัง โดยข้าพเจ้าจะขับรถไปรับเธอที่บ้าน ซึ่งอยู่แถวรามอินทรา ทางที่ข้าพเจ้าขับรถไปก็ควรไปทางถนนสุขาภิบาล 1 เพราะเป็นเส้นทางที่ตรงที่สุด ข้าพเจ้าก็กะเวลาว่าซัก 15-20 นาทีก็ถึง เพราะบ้านของข้าพเจ้าอยู่ทางบางกะปิ ขับรถไปไม่ถึง 10 กิโลเมตรถึงบ้านเธอ ข้าพเจ้านัดเธอไว้ 5 โมงเย็นพอ 4 โมง 30 นาที ข้าพเจ้าก็ออกจากบ้านด้วยอารมณ์ชื่นมื่น เพราะวันนี้จะได้ควงสาวไปกินข้าวแถมดูหนังด้วย ข้าพเจ้าออกจะซอบ ๆ เธออยู่มาก ก็เลยนึกเรื่อยเปื่อยว่า บางทีจะบอกให้เธอรู้ว่าข้าพเจ้ารู้สึกอย่างไรต่อเธอ เผื่อว่าเธอจะมีท่าที่ตอบสนองบ้างกระมัง ขับรถมาพลางก็อัมเพลงไปพลาง ขับมาขับมาถนนก็เริ่มขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ รถกระฉกกระฉักคลอนไปมา ข้าพเจ้าก็ไม่รู้สึกหงุดหงิดเพราะนึกถึงจุดหมายปลายทาง แถมกลับนึกไปว่าใต้ถนนขรุขระซึ่งทำให้ข้าพเจ้าต้องขับรถหัวสั่นหัวคลอนกระดอนขึ้นกระดอนลงน้ำมันให้บรรยากาศสนุก

เหมือนไปดิส-สะโก้ ในไนท์คลับยังไฉ่ยังจั้นทีเดียวเชียว แต่แล้วฝันอันละไมก็ตกกลับไปอยู่ที่ตาตุ่ม เมื่อรถข้าพเจ้าผลุบลงไปไหนหลุมลึก ล้อหน้าจมลงไ้จนกันโด้ง ข้าพเจ้าเข้าเกียร์ถอยหลัง พยายามถอยเท่าไ้หรือก็ไ้ขึ้น เจ้ากรรมจริง ๆ ข้าพเจ้ากระวนกระวายใจมาก ยิ่งมองดูเวลาก็ยิ่งเหวี่ยงตลกก็บนี้มันห้าโมงยี่สิบเข้าไ้แล้ว ป่านนี้เจ้าหล่อนคงหน้างอ้งแล้วกระมัง ข้าพเจ้ามองหารถแท็กซี่เพื่อจ้งให้ช่วยลากรถให้ขึ้นมาก็ไ้มีวีแรว ข้าพเจ้าจะทำย้งไงดี จะทิ้งรถไว้ก็ไ้ไม่ได้ เวลาที่ผ่านไปอย่างกะตึกปึกบึน ข้าพเจ้าลงไปหาก่อนหินใหญ่ ๆ แถวนั้นโยนลงไปเพื่อจะลองเดินหน้างก็ไ้ได้ผล ใ้อ์เสื้อชุดเก่งของข้าพเจ้าก็มอมแมมไปหมด เรียกว่าเหมือนลูกหมาตกน้ำละมัง แต่ในที่สุดก็มีแท็กซี่โกโรโกโสวิ่งผ่านมาค้นหนึ่ง ว่างเสียดด้วย ข้าพเจ้ารีบโบกมือเรียก ตกลงให้แท็กซี่จุดรถข้าพเจ้าขึ้นมาได้ เอ้อ โลงใจ ข้าพเจ้าจ่ายค่าตอบแทนให้และขอบคุณ แล้วรีบเบ้งรถไปทันที เวลานั้นมันปาเข้าไ้ตั้งเกือบทุ่มแล้ว ข้าพเจ้าไปถึงบ้านเธอเวลาทุ่มห้านาที เห็นเจ้าหล่อนหน้างอเป็นม้าหมากรุก ข้าพเจ้าก็ใจคอไ้ไม่ดี ข้าพเจ้ารีบเข้าไ้ขอโทษเธอ และบอกถึงสาเหตุที่มาช้า เธอมองดูสารรูปของข้าพเจ้าแล้วก็คงเชื่อ เธอหัวเราะก็กักข้าพเจ้าใจขึ้นขึ้นเยอะ ในที่สุดเธอก็เลยเชิญข้าพเจ้าให้รับประทานอาหารที่บ้านของเธอ อาหารวันนั้นก็ไ้มีอะไร แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามันเป็นอาหารที่เออร์ดีอร่อยและวิเศษจริง ๆ โดยเฉพาะข้าพเจ้าได้ทานข้าวกับเธอ (ผู้ที่ข้าพเจ้าแอบชอบ) แม่ดวงจันทร์ของข้าพเจ้า เธอยิ้มแยมหน้าตาผ่องใสบริสุทธิ์อย่างกะดวงจันทร์วันเพ็ญ แล้วกระนี้จะไ้ให้ข้าพเจ้าบอกว่า ข้าพเจ้าไปเยือนดวงจันทร์มาแล้วไ้ได้อย่างไร เยือนทั้งผิวของดวงจันทร์ ก็ไ้ถนนบ้า ๆ นั้นไ้ มันทำให้ข้าพเจ้าแทบกระอักเลือด แต่ข้าพเจ้าก็ย้งไม่โซคร้ายจนเกินไ้เมื่อไ้ไปเยือนดวงจันทร์ในดวงใจของข้าพเจ้า เพราะข้าพเจ้าไ้ไม่ผิดหวังในตัวเธอเลย

ท่านว่าข้าพเจ้าโชคดีหรือโชคร้าย ที่ไ้ไปเยือนทั้งผิวขรุขระของดวงจันทร์ และดวงจันทร์วันเพ็ญ แถวรามอินทราในกรุงเทพฯ เรานี้เอง

จากตัวอย่างเหล่านี้ แสดงให้นักศึกษาเห็นว่า เรื่องเกี่ยวกับถนนขรุขระซึ่งเป็นแรงบันดาลใจแต่อาจจะเขียนออกมาในแนวต่าง ๆ กันตามลักษณะข้อเขียนและจุดมุ่งหมายของการเขียนที่ตั้งไว้ ดังนั้น ผู้เขียนที่จะเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จึงต้องตั้งจุดมุ่งหมายไว้ว่าจะเขียนเพื่ออะไรและจะเขียนให้เป็นข้อเขียนแบบใด เพราะจุดมุ่งหมายแต่ละอย่างจะเป็นสิ่งกำหนดวิธีการเขียนให้เปลี่ยนไปตามแบบนั้น ๆ

2. เลือกเรื่อง

การเขียนเรื่องให้ไ้ดี ผู้เขียนควรมีอิสระในการเลือกเรื่อง นักเขียนใหม่บางคนลังเลใจว่าจะเขียนเรื่องอะไรดี ดังนั้น เราจึงลองมาพิจารณาหลักเกณฑ์การเลือกเรื่องว่ามีอะไรบ้าง

หลักการเลือกเรื่อง

1. เลือกเรื่องที่คุณเขียนสนใจ
2. เลือกเรื่องที่คุณเขียนมีประสบการณ์ ความรู้ และความถนัด
3. เลือกเรื่องที่คุณอ่านสนใจ
4. เลือกเรื่องที่เป็นประโยชน์
5. เลือกเรื่องที่สามารถจำกัดขอบเขตได้

1. เลือกเรื่องที่คุณเขียนสนใจ

เรื่องที่จะเขียนควรเป็นเรื่องที่คุณเขียนสนใจ แต่ละคนจะสนใจเรื่องต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ข้อแนะนำสำหรับผู้เขียนใหม่ก็คือ ควรเลือกเขียนเรื่องที่เป็นหัวข้อง่าย ๆ ใกล้ตัวเรา เช่น เรื่องเกี่ยวกับบ้านของเรา โรงเรียน หรือสถานศึกษาของเรา งานอดิเรก หรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นของเรา ดังนี้ เป็นเรื่องที่คุณเขียนได้ไม่ยากนัก

2. เลือกเรื่องที่คุณเขียนมีประสบการณ์ ความรู้ และความถนัด

โดยปกติถ้าผู้เขียนเลือกเรื่องที่คุณเขียนมีประสบการณ์ ความรู้ และความถนัดผู้เขียนก็จะเขียนเรื่องนั้นได้ดี มีข้อมูล และเห็นแนวทางชัดเจนมากกว่าผู้เขียนที่ไม่มีประสบการณ์ ความรู้ และความถนัด ถ้าเราจะให้นักศึกษาภาษาไทยไปเขียนเรื่องอาวุธนิวเคลียร์ โดยที่นักศึกษาไม่มีความรู้ในเรื่องนี้ นักศึกษาจะเขียนไม่ได้ นอกจากต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้ามาก ถ้าคนมีประสบการณ์ ความรู้ ความถนัด ก็จะเขียนได้ง่าย

3. เลือกเรื่องที่คุณอ่านสนใจ

นักเขียนทุกคนเขียนเรื่องออกมาก็หวังให้มีคนอ่านเรื่องของตน ดังที่มีผู้กล่าวว่า “หนังสือที่มีผู้วิจารณ์ว่าไม่ดีก็ยิ่งดีกว่าหนังสือที่ไม่มีผู้วิจารณ์เลย” คำกล่าวนี้หมายความว่า หนังสือที่มีผู้วิจารณ์ว่าไม่ดีนั้นก็แสดงว่าต้องมีคนอ่านแน่ ๆ จึงมีผู้วิจารณ์ได้ แต่หนังสือที่ไม่มีผู้วิจารณ์เลยอาจเป็นหนังสือที่ไม่มีใครอ่านก็ได้ ดังนั้น “หนังสือที่มีผู้วิจารณ์ว่าไม่ดีก็ยิ่งดีกว่าหนังสือที่ไม่มีผู้วิจารณ์เลย” ก็เป็นคำกล่าวที่ชี้ให้เห็นว่าเมื่อเขียนเรื่องออกมา ก็ต้องการให้มีผู้อ่าน การที่จะให้ผู้อ่านสนใจ ผู้เขียนต้องพิจารณาว่าผู้อ่านเรื่องนี้เป็นใคร เป็นใครในที่นี่มิได้มุ่งให้รู้ว่าเด็กหญิงสุดาหรือนางสาวมลิวลัย หรือนายอานนท์ แต่ให้พิจารณาว่าผู้อ่านคือใครในแง่

ก. วัยของผู้อ่าน

ข. เพศของผู้อ่าน

ค. ประสบการณ์ ความรู้ของผู้อ่าน ซึ่งรวมไปถึงระดับการศึกษา

เนื่องจาก วัย เพศ ประสบการณ์ ความรู้หรือระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่ผู้เขียนต้องคำนึง เพราะผู้อ่านที่มีวัยต่างกันย่อมมีความสนใจแตกต่างกันไป และผู้เขียนคำนึงถึงวัยของผู้อ่านก็เพื่อเลือกเรื่องให้เหมาะกับวัยของผู้อ่าน เช่น ผู้อ่านจะเขียนเรื่องลงในหนังสือเด็กสักเรื่องหนึ่ง ผู้เขียนรู้ด้วยสามัญสำนึกว่าเด็กย่อมสนใจการ์ตูนบ้างนิทานบ้าง ผู้เขียนก็คงไม่เลือกเขียนเรื่อง การวิปัสนากรรมฐาน เพราะอาจเป็นเรื่องนอกความสนใจของเด็กก็ได้ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการเสนอเรื่องด้วยว่ายากสลับซับซ้อนแค่ไหน ถ้ายากสลับซับซ้อนมากเกินไปเด็กก็จะไม่สนใจเลย เป็นต้น เรื่องเพศของผู้อ่านก็เป็นสิ่งที่ผู้เขียนควรพิจารณา เพราะเหตุที่เพศชายและเพศหญิงย่อมมีความสนใจเฉพาะอย่างแตกต่างกันไปบ้าง ผู้เขียนอาจต้องคิดพิจารณาว่า ผู้อ่านของเราส่วนใหญ่เป็นเพศใด เช่น หนังสือสกุลไทย ขวัญเรือน สตรีสาร หรือแม่บ้าน หนังสือเหล่านี้แนวโน้มว่าผู้อ่านจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ถ้าผู้เขียนได้รับเชิญให้เขียนเรื่องลงในสื่อประเภทนี้ ก็ควรเขียนเรื่องที่น่าจะอยู่ในความสนใจของผู้หญิง เช่น เรื่องความงาม การแต่งกาย การทำอาหาร การประดิษฐ์เครื่องใช้สวย การตกแต่งบ้าน หรือนวนิยาย เป็นต้น ถ้าเขียนเรื่องเศรษฐกิจเชิงวิเคราะห์ก็อาจไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร เป็นต้น ประการสุดท้ายที่ผู้เขียนควรพิจารณาถึงเกี่ยวกับผู้อ่าน ก็คือ ผู้อ่านส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับใด มีความรู้ ประสบการณ์ ความสนใจพิเศษอะไร แค่นั้น เช่น ผู้เขียนประวัติศาสตร์สมัยกรุงธนบุรีให้เด็กชั้นประถม หรือประชาชนทั่วไป ก็คงต้องให้ข้อมูลเนื้อหาไม่ล้าลึกอย่างกับเขียนให้ผู้ศึกษาในสาขานี้โดยตรง หรือเรื่องกฎหมาย ถ้าเขียนกฎหมายให้นักศึกษากฎหมายก็ต้องเขียนละเอียดลึกซึ้ง แต่ถ้าเขียนกฎหมายให้ประชาชนทั่วไปอ่าน ก็ต้องเป็นกฎหมายที่ใช้ได้ในชีวิตประจำวันและไม่ยากเกินกว่าการทำ ความเข้าใจได้

หากผู้เขียนไม่แน่ใจว่าผู้อ่านคือใคร หรือเขียนเรื่องให้ผู้อ่านทุกวัย ทุกระดับ ทุกเพศอ่าน ก็เขียนเรื่องทั่วไปที่ผู้อ่านสนใจ เช่น

- ก. เรื่องที่กำลังเป็นข่าว หรือหัวข้อทันสมัย
- ข. เรื่องที่เป็นปัญหาขัดแย้ง ยังแก้ไขไม่ได้
- ค. เรื่องที่น่าชื่นชมและประสบผลสำเร็จแล้ว
- ง. เรื่องที่มีผลได้ผลเสียต่อส่วนรวม
- จ. เรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในวงการต่าง ๆ
- ฉ. เรื่องเกี่ยวกับบันเทิงและกีฬา

ฯลฯ

4. เลือกเรื่องที่เป็นประโยชน์

เรื่องที่มีประโยชน์ คือ

- 4.1 เรื่องที่ให้ความรู้ ความคิด หรือให้แนวทางความคิด ตลอดจนสร้างสรรค์ความคิดจินตนาการให้ผู้อ่านได้รับความบันเทิง
- 4.2 เรื่องที่ช่วยบรรเทาสังคม ไม่ขัดต่อหลักศีลธรรม กฎหมาย ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อสังคม

5. เลือกเรื่องที่สามารถจำกัดขอบเขตได้

การจำกัดขอบเขตของเรื่อง เป็นสิ่งสำคัญมากเพราะ ถ้าเรื่องที่มีขอบเขตกว้างเกินไปจะเขียนได้ไม่ครอบคลุมเนื้อหา ก็จะทำให้เรื่องไม่สมบูรณ์ ดังนั้น การจำกัดขอบเขตของเรื่องจึงเป็นสิ่งสำคัญมากขึ้นจะได้กล่าวถึงอย่างละเอียดในหัวข้อที่ 5 ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไปนี้

5. จำกัดขอบเขตของหัวข้อ

การจำกัดขอบเขตของหัวข้อ หรือจำกัดขอบเขตของเรื่องเป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องคำนึงถึงมาก จะพิจารณาว่าหัวข้อนั้นจำกัดขอบเขตได้หรือไม่ก็คือพิจารณาว่าหัวข้อนั้นกว้างขวางเกินไปหรือไม่โดยใช้หลักการพิจารณา 2 ประการ คือ

1. ดูความยาวของเรื่อง ว่าเรื่องนั้นจะเขียนยาวเท่าใด
2. ดูเนื้อหาสาระว่ามีมากน้อยเพียงใด

ตัวอย่างเช่น ถ้าหากเราจะเขียนเรื่องนำเที่ยวจังหวัดราชบุรี โดยเขียนในความยาวจำกัดสัก 1 หน้ากระดาษพิมพ์ เนื้อหาสาระของการนำเที่ยวจังหวัดราชบุรีมีเนื้อหาสาระอะไรบ้างนำเที่ยวราชบุรีอาจไปเที่ยววัดต่าง ๆ ที่สำคัญ อาจพาไปดูการปั้นโอ่ง เผาโอ่ง อาจนำเที่ยวดลาดน้ำ ฯลฯ สามารถนำเที่ยวชมที่ต่าง ๆ ในราชบุรีได้มากมายกว้างขวาง ดังนั้น หัวข้อนำเที่ยวจังหวัดราชบุรีจึงเป็นหัวข้อที่กว้างขวางเกินไป ถ้าจะเขียนความยาวเพียง 1 หน้ากระดาษพิมพ์ จึงอาจจำกัดหัวข้อให้แคบลงเพื่อความเหมาะสมกับความยาว โดยอาจเขียนแค่ไปดูการปั้นโอ่งที่ราชบุรี หรือไปเที่ยวถ้ำจอมพลกันเถอะ หรือนำเที่ยวดลาดน้ำดำเนินสะดวก ฯลฯ หัวข้อเหล่านี้เป็นหัวข้อเฉพาะที่แคบลงก็พอจะเขียนได้ไม่กว้างขวางเกินไปนัก

ลองพิจารณาตัวอย่างว่าหัวข้อใดกว้างขวางกว่ากัน

- ก. ไปแอ่วภาคกล้าไยกันเต๊อะ
- ข. สันป่าตอง

หัวข้อ ก. มีเนื้อหาแคบกว่าหัวข้อ ข.

ก. หนังสือบูด

ข. วรรณกรรมสองแถว : คนรตสะท้อนชีวิตตนเองอย่างไร ?

หัวข้อ ก. มีเนื้อหากว้างกว่าหัวข้อ ข.

ก. เพลงปลาทอง 3 ชั้น

ข. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกกับเพลงไทย

หัวข้อ ก. มีเนื้อหาแคบกว่าหัวข้อ ข.

ขอให้ให้นักศึกษาสังเกตว่าเราสามารถจำกัดหัวข้อให้แคบลงได้ เช่น วรรณกรรมสองแถว ถ้าไม่มีข้อความต่อว่า “: คนรตสะท้อนชีวิตตนเองอย่างไร ?” จะมีเนื้อหากว้างขึ้น จึงจำกัดหัวข้อให้แคบลงว่า วรรณกรรมสองแถว : คนรตสะท้อนชีวิตตนเองอย่างไร ? ก็คือ ดูเฉพาะด้านสะท้อนชีวิตของคนรตเท่านั้น

การจำกัดขอบเขตของเรื่องนี้จะสัมพันธ์กับการตั้งชื่อเรื่อง เพราะชื่อเรื่องเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกำหนดขอบเขตของเรื่องได้

4. กิดเกี่ยวกับชื่อเรื่อง

โดยทั่วไปผู้เขียนต้องตั้งชื่อเรื่องก่อนลงมือเขียนเรื่อง แต่มีบางครั้งที่เขียนเรื่องจบลงแล้วจึงตั้งชื่อเรื่อง การเขียนเรื่องจบแล้วจึงตั้งชื่อเรื่องมักเป็นเรื่องบันเทิงคดี เช่น นวนิยาย หรือเรื่องสั้น แต่ถ้าเป็นตำรา บทความทางวิชาการ หรือสารคดี ควรตั้งชื่อเรื่องก่อนเพื่อช่วยจำกัดขอบเขตของเรื่องด้วยการตั้งชื่อเรื่องมีความสำคัญ 2 ประการคือ

1. ชื่อเรื่องช่วยจำกัดขอบเขตของเรื่อง
2. ชื่อเรื่องเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้อ่านสนใจเรื่อง

ชื่อเรื่องที่น่าสนใจจะช่วยจูงใจให้ผู้อ่านสนใจอ่านเนื้อเรื่อง ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องพยายามตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจ ซึ่งมีข้อควรคำนึงดังนี้

ก. ตั้งให้สัมพันธ์กับเรื่อง อาจตรงตามสาระของเรื่อง ตามจุดมุ่งหมายของเรื่อง ตรงตามปัญหาในเรื่อง เป็นต้นว่า ปัญหาบัณฑิตเพื่อ การกำเนิด ส.ค.ส. ไทยควรเปลี่ยนแปลงการปกครองหรือไม่ หรือ มานิยมใช้สินค้าไทยกันเถอะ ฯลฯ

ข. ตั้งให้แปลกเด่นชวนฉงนสนเท่ห์ เช่น คินที่นรกแอบยืม อารมณอันรันทรมหาวิทยาลัยถูกคุมกำเนิด หรือ ผ่าซ่าตาย เป็นต้น

ค. ตั้งชื่อโดยใช้ภาษาให้ง่ายไม่ขัดหู เช่น ประวัติการพิมพ์วันเด็กแห่งชาติ

ง. ตั้งชื่อเรื่องไม่ควรยาวจนเกินไป ถ้ายาวก็จะจดจำยาก

จ. ตั้งชื่อเรื่องไม่ควรตั้งให้ซ้ำกับคนอื่น ถ้าเป็นเรื่องบันเทิงคดี ไม่ควรตั้งให้ซ้ำกับคนอื่น ถ้าเป็นตำรา บทความทางวิชาการอาจมีชื่อซ้ำ ๆ กันได้ เช่น ภาษาล้าน ของคนหนึ่งเขียน กับอีกคนหนึ่งเขียน อาจตั้งชื่อเหมือนกันได้

กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง

การตั้งชื่ออาจตั้งชื่อโดยอาศัยกลวิธีต่าง ๆ กันตามความหมายสมกับเรื่อง ประเภทของข้อเขียนและความถนัดของผู้เขียนจะเลือกใช้กลวิธีใดซึ่งมีอยู่หลายประการ ดังนี้

1. ตั้งชื่อเรื่องตรง ๆ ตามเนื้อหาสาระ กลวิธีการตั้งชื่อแบบนี้อาจใช้กับข้อเขียนทุกประเภท ข้อเขียนประเภทตำรา หรือ บทความทางวิชาการมักใช้กันตั้งชื่อตรง ๆ ตามเนื้อหาสาระมาก เช่น วันครุ กฎหมายอาญา สิทธิมนุษยชน ชีวิตแห่งการกบฏสองครั้ง จดหมายจางวางหว่า พระราชพิธีสิบสองเดือนข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไทยของนิสิตอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

2. ตั้งชื่อเรื่องโดยยกเอาคำประพันธ์ ภาษิต พังเพย หรือคำพูดเก่า ๆ มาตั้งเป็นชื่อเรื่อง เช่น กวีฤาแล้งแหล่งสยาม ตกหลุมตกล่องแล้ว ไฉไลก็ดี บุญเพรงพระหากสรรค์ มะพร้าวต้นดก ตำนานพริกละลายแม่น้ำ ฯลฯ

3. ตั้งชื่อให้ขัดแย้งกันในตัว หรือ แบบขัดความ คือให้มีความคิดตรงข้าม หรือขัดแย้งกับสิ่งที่ควรจะเป็น เพื่อเร้าความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามอ่านเรื่องของเรา เช่น เกลือหวาน น้ำตาลเค็ม ร้าฟุ้งดัง ๆ ريبทำซ้ำ ๆ ชัยชนะของคนแพ้ เพชรฆาตใจบุญ เป็นต้น

4. ตั้งชื่อตามตัวเอกของเรื่อง ตัวเอกหรือตัวสำคัญของเรื่องซึ่งอาจจะเป็นคนหรือสัตว์ก็ได้ เช่น นิกกับพิม (นิกและพิมเป็นสุนัข นิกเป็นสุนัขพันธุ์บอกเซอร์ พิมเป็นสุนัขพันธุ์พูเดิล แต่เป็นตัวเอกของเรื่อง) รัตนาวดี นิจผู้ใหญ่สีนางมา เขมรินทร์อินทรา แต้ม เรื่องของเกด เขาชื่อกานต์ ฯลฯ

5. ตั้งชื่อเรื่องตามสภาพที่สำคัญในเรื่อง เช่น โรมในอดีต อยุธยากรุงเก่า เชียงใหม่ ปักกิ่งนครแห่งความหลัง นิราศโพธิ์พิสัย พุนกยูง ฯลฯ

6. ตั้งชื่อเรื่องเป็นนามธรรม เช่น ปราศรัย ความรัก ปราศรัย ฯลฯ

7. ตั้งชื่อเรื่องเป็นรูปคำถาม เป็นการช่วยให้ผู้อ่านใคร่รู้คำตอบ เช่น ใครจะชนะการเลือกตั้งที่ร้อยเอ็ด : เกரியศักดิ์ - บุญเลิศ ชสมก. - ทำไมต้องทมยันตี คนดีนั้นวัดกันด้วยอะไร วรรณกรรมสองแถว : คนรตสะท้อนชีวิตตนเองอย่างไร อ่าน “ทำนอง” แล้วทำไมต้อง “เสนาะ” เป็นต้น

8. ตั้งชื่อเรื่องให้คมคาย เก๋ แปลก สะดุดใจ ชวนฉงนสนเท่ห์การตั้งชื่อโดยใช้กลวิธีนี้จะใช้ได้กับเรื่องบันเทิงคดี หรือสารคดี ถ้าเป็นตำราหรือบทความทางวิชาการไม่นิยมใช้กลวิธีนี้ การตั้งชื่อแบบนี้อาจใช้คำแปลก ๆ เพื่อให้สะดุดตาสะดุดใจผู้อ่าน บางครั้งเป็นภาษาที่มีได้มีใช้ในภาษาราชการหรือภาษามาตรฐานก็ถือว่าไม่ผิด เช่น หัวใจมีตีน กอปลูดเอง ลมพัดดอกไม้ไหว อาจเป็นเพราะฉันทะหงา ผ่าซ่าตายย บ้องส ฯลฯ

บางชื่อเราไม่ทราบเลยว่าเรื่องจะเป็นอย่างไร หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เช่น กอปลูดเอง ของ มรว.เสณีย์ ปราโมช ตั้งชื่อได้แปลกชวนฉงนสนเท่ห์เมื่ออ่านแล้วจึงทราบว่า เป็นหนังสือที่ท่านเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์เล่นกอล์ฟ การฝึกเล่นกอล์ฟของท่าน หรือชื่อผ่าซ่าตายย ของ อัครา บุญทิพย์ ก็ชวนให้ผู้อ่านสงสัยว่าเป็นเรื่องอะไร เมื่ออ่านต้นเรื่องจึงทราบว่า “แท้ที่จริงก็คือคำว่าภาษาใต้ แต่ที่เห็นนั้นผมเขียนเลียนตามเสียงที่คนสงขลาเขาออกเสียงกัน” ดังนี้ เป็นต้น

9. ตั้งชื่อเรื่องโดยการเปรียบเทียบ ไม่ได้กล่าวตรง ๆ โดยอาศัยความของเครื่อง อาจเป็นสาระสำคัญของเรื่องมาเป็นแนวในการเปรียบเทียบ หรือใช้ความหมายอ้อม ๆ ความหมายแฝง เรียกว่า ความหมายโดยนัย เช่น ไฟในทรวง เมืองหลับเมืองตื่น น้ำเซาะทราย สิ้นในหมึก เรือมนุษย์ ละครแห่งชีวิต โคลนติดล้อ ตะวันตกดิน เป็นต้น

จากตัวอย่าง ไฟในทรวง ของ กฤษณา อโศกสิน เป็นการตั้งชื่อโดยการเปรียบเทียบเป็นนัย ไฟในที่นี้มีใช้ไฟที่เป็นเปลวร้อนซึ่งเป็นรูปธรรม แต่ไฟในที่นี้เป็นความเปรียบเทียบหมายถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่ร้อนระอุเผาไหม้อยู่ในใจเป็นกิเลสที่คุกรุ่นอยู่ในจิต จึงมีไฟในทรวง ดังนี้ เป็นต้น การตั้งชื่อโดยการเปรียบเทียบนี้ ข้อเขียนประเภทนวนิยาย หรือเรื่องสั้นนิยมใช้กันมาก

5. รวบรวมข้อมูล

เมื่อตัดสินใจว่าจะเขียนเรื่องใดและตั้งชื่อเรื่องแล้วก็ต้องพิจารณาต่อไปว่า เรื่องนั้น ๆ จะต้องมีรายละเอียดอะไรบ้าง ผู้เขียนจะต้องค้นคว้าหรือรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้เขียนเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้เรื่องนั้นสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในบทที่ 1 ได้กล่าวถึงแหล่งข้อมูลเนื้อเรื่องไว้แล้ว จึงขอกล่าวสรุปว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาเขียนนั้นอาจทำได้หลายวิธี คือ อาจสอบถาม สัมภาษณ์ จากการอ่าน จากการสังเกต จากการพูดคุยสนทนา หรือจากการฟัง ประสบการณ์ที่ผ่านพบเห็นผู้เขียนสามารถรวบรวมมาเป็นข้อมูลในการเขียนได้ทั้งสิ้น

6. วิเคราะห์เรื่อง

การวิเคราะห์เรื่องก็คือ การพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ก่อนการวางโครงเรื่อง คือ

1. จุดมุ่งหมายของการเขียนเรื่อง
2. ผู้อ่าน
3. ความยาว
4. ชื่อเรื่อง
5. ขอบเขตของเรื่อง
6. ใจความสำคัญ ๆ

การวิเคราะห์เรื่อง ก็คือการที่ผู้เขียนพิจารณาทบทวนจุดมุ่งหมายในการเขียนอีกครั้ง หนึ่งว่า ต้องการเขียนเพื่ออะไร จะเน้นองค์ประกอบใด¹ พิจารณาผู้อ่านว่าเป็นใครเพื่อเขียนเรื่อง ให้เหมาะกับผู้อื่น การเลือกใช้คำให้เหมาะกับข้อเขียนและผู้อ่าน พิจารณาความยาว ชื่อเรื่อง และขอบเขตของเรื่องว่าพอเหมาะหรือไม่ ถ้าหากความยาวของข้อเขียนมีจำกัดเกินไป หัวข้อกว้าง ขวางเกินไปก็ต้องกำหนดหัวเรื่องให้แคบลงพอเหมาะกับความยาว ประการสุดท้ายคือการพิจารณา ใจความสำคัญซึ่งจะสัมพันธ์กับการวิเคราะห์ความคิดก่อนนำไปวางโครงเรื่องในขั้นตอนต่อไป

การพิจารณาใจความสำคัญ ๆ ของเรื่องก็คือ เมื่อเรูกำหนดเรื่องและหาข้อมูลแล้ว นำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มานั้นมาจัดระเบียบความคิดโดยการวิเคราะห์ความคิดเลือกข้อมูลที่จะสัมพันธ์กับเรื่อง ตัดข้อมูลที่อยู่นอกขอบข่ายของเรื่องออก นำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้นมาจัดหมวดหมู่ และลำดับความให้เหมาะสมสัมพันธ์กันโดยตลอดเรื่อง

จะขอยกตัวอย่างเช่น เราจะเขียนเรื่องความบกพร่องในการใช้คำจุดมุ่งหมายคือ ต้องการ แสดงข้อเท็จจริง ชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องในการใช้คำ เขียนให้ผู้สอนและนักศึกษาวิชาการใช้ ภาษาในระดับอุดมศึกษาอ่านโดยไม่จำกัดความยาว เราก็มาพิจารณาความรู้ความคิดที่จะบรรจุ ลงในหัวข้อนี้ว่าควรมีอะไรบ้าง แล้วเขียนหัวข้อเหล่านั้นไว้ ดังนี้

1. ใช้คำผิด
2. ใช้คำกริยาแทนคำนาม
3. ใช้คำนามแทนที่คำกริยา
4. ใช้คำกริยาแทนที่คำเชื่อม

¹ ให้อ่านเรื่ององค์ประกอบเรื่องในบทที่ 1 ของหนังสือเล่มนี้

5. ใช้ค่านามแทนที่คำเชื่อม
6. ใช้คำผิดชนิดผิดหน้าที่
7. ใช้ค่านามผิด
8. ใช้คำกริยาผิด
9. ใช้คำสรรพนามผิด
10. ใช้คำเชื่อมผิด
11. ใช้คำวิเศษณ์ผิด
12. ใช้คำลักษณะนามผิด
13. ใช้กลุ่มคำและสำนวนผิด
14. ใช้กลุ่มคำชนิดเดียวกันผิด
15. ลดกลุ่มคำทำให้ไม่มีความ
16. เพิ่มคำหรือกลุ่มคำเข้าไปโดยไม่จำเป็น
17. สำนวนผิดความหมาย
18. กลุ่มคำต่างระดับ
19. หน่วยประโยคเกิน
20. ขาดส่วนของหน่วยประโยค

จากใจความสำคัญที่เขียนลงไว้ทั้ง 20 หัวข้อนี้ เราลองพิจารณาว่าทุกหัวข้อสัมพันธ์กับเรื่องความบกพร่องในการใช้คำทุกหัวข้อหรือไม่ ลองสำรวจดูก็ปรากฏว่ามีหัวข้อที่ไม่สัมพันธ์กับการใช้คำอยู่ 2 หัวข้อ คือ

1. หน่วยประโยคเกิน
2. ขาดส่วนของหน่วยประโยค

ดังนั้นเราตัด 2 หัวข้อนี้ออก เหลือหัวข้อที่เกี่ยวข้อง 18 หัวข้อ นำหัวข้อเหล่านั้นมาจัดลำดับหมวดหมู่ โดยพิจารณาหัวข้อว่าหัวข้อใดเป็นหัวข้อหลัก หัวข้อใดเป็นหัวข้อรอง และสามารถจัดหมวดหมู่ได้ก็หมวดหมู่ ดังนี้

1. หมวดแรกเป็นเรื่องการใช้คำผิด
2. หมวดสองเป็นเรื่องการใช้คำผิดชนิดผิดหน้าที่
3. หมวดสามเป็นเรื่องการใช้กลุ่มคำและสำนวนผิด

เราสามารถแยกหัวข้อใหญ่ได้ 3 หัวข้อ แล้วพิจารณาข้อย่อย ๆ ดูว่าจะอยู่ในหัวข้อใหญ่ข้อใดได้บ้าง ซึ่งอาจจัดเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. การใช้คำผิด

- 1.1 ใช้คำนามผิด
- 1.2 ใช้คำกริยาผิด
- 1.3 ใช้คำสรรพนามผิด
- 1.4 ใช้คำเชื่อมผิด
- 1.5 ใช้คำวิเศษณ์ผิด
- 1.6 ใช้คำลักษณนามผิด

2. การใช้คำผิดชนิดผิดหน้าที่

- 2.1 ใช้คำกริยาแทนคำนาม
- 2.2 ใช้คำกริยาแทนคำเชื่อม
- 2.3 ใช้คำนามแทนคำกริยา
- 2.4 ใช้คำนามแทนคำเชื่อม

3. การใช้กลุ่มคำและสำนวนผิด

- 3.1 ใช้กลุ่มคำชนิดเดียวกันผิด
- 3.2 ลดกลุ่มคำทำให้ไม่ได้ความ
- 3.3 เพิ่มคำหรือกลุ่มคำเข้าไปโดยไม่จำเป็น

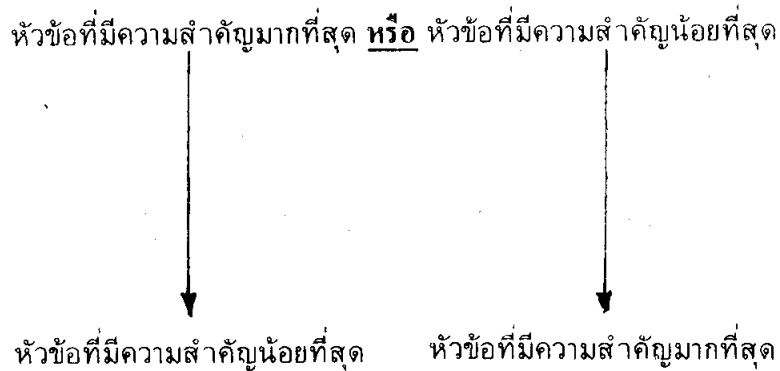
การพิจารณาใจความสำคัญของเรื่องที่นักศึกษาเขียนเป็นหัวข้อออกมาแล้วมากลั่นกรองตัดหัวข้อที่ไม่สัมพันธ์กับเรื่องทิ้ง นำหัวข้อที่สัมพันธ์กับเรื่องมาเรียบเรียงจัดตามหมวดหมู่ และลำดับหัวข้อทุกหัวข้อให้สัมพันธ์กันโดยตลอดเรื่อง จึงควรทราบหลักการลำดับความเพื่อช่วยให้การลำดับหัวข้อต่อไป

การลำดับความ

การลำดับความ คือ การนำเอาสาระสำคัญหรือหัวข้อสำคัญต่าง ๆ มาเรียบเรียงให้เกี่ยวข้องต่อเนื่องตามลำดับ นักศึกษาจึงควรทราบวิธีการลำดับความว่า จะใช้วิธีการลำดับความอย่างไร จะกล่าวถึงอะไรก่อนอะไรหลัง ซึ่งมีวิธีการลำดับความดังนี้

1. ลำดับความตามเวลาและเหตุการณ์ก่อนหลัง การจัดลำดับความวิธีนี้เป็นเนื้อเรื่องที่มีเวลาเป็นเครื่องกำหนด มีเหตุการณ์เกิดตามลำดับเวลา เช่นเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ชีวิต-ประวัติของบุคคล หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เราจะลำดับเหตุการณ์ก่อนกล่าวถึงก่อนเหตุการณ์หลังกล่าวถึงภายหลังตามลำดับ

2. ลำดับความตามความสำคัญ กล่าวคือเรื่องใดมีเหตุการณ์หรือเนื้อหาที่มีความสำคัญมากน้อยไม่เท่ากัน อาจลำดับตามความสำคัญหัวข้อที่มีความสำคัญมากที่สุด กล่าวถึงก่อนไปจนถึงหัวข้อที่มีความสำคัญน้อยที่สุดกล่าวถึงสุดท้าย หรือในทางกลับกันกล่าวถึงหัวข้อที่มีความสำคัญน้อยที่สุดก่อนแล้วลำดับไปจนถึงหัวข้อที่มีความสำคัญมากที่สุด

ตัวอย่างเช่น เรื่องประโยชน์ของกล้วยใช้วิธีการลำดับหัวข้อตามความสำคัญได้ เช่น

1. ผลใช้รับประทาน
2. เปลใช้รับประทาน
3. ใบใช้ห่อของ
4. กาบใช้ทำเชือก
5. ลำต้นเป็นอาหารสัตว์

ดังนี้เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย

3. ลำดับความตามเหตุไปสู่อุผล คือการกล่าวถึงเหตุก่อน แล้วจึงกล่าวถึงผลของเหตุ นั้น การลำดับเรื่องเช่นนี้ต้องเป็นเรื่องที่เหตุเป็นผลแก่กันเท่านั้นจึงจะใช้วิธีการลำดับความเช่นนี้ได้

4. ลำดับความตามทิศทางและพื้นที่ การลำดับความเช่นนี้เป็นการลำดับหัวข้อเสมอภาคกัน กล่าวคือจะกล่าวถึงที่ใดก่อนหรือหลังก็ได้ หรือเริ่มจากจุดใดก่อนก็ได้แล้ววางหัวข้อต่อเนื่องกันไป เช่น ลำดับจากซ้ายไปขวา หรือขวาไปซ้าย ล่างสู่บน หรือบนสู่ล่าง เช่น การกล่าวถึงสภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละภาค จะกล่าวถึงภาคเหนือก่อนแล้วกล่าวถึงภาคอีสาน ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคกลาง ก็ได้ หรือกล่าวถึงภาคกลางก่อนแล้วจึงกล่าวถึงภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคกลาง ก็ได้ หรือกล่าวถึงภาคกลางก่อน แล้วจึงกล่าวถึงภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้ ภาคตะวันออก ก็ได้

5. ลำดับความเป็นพวก ตามความเหมือนต่าง หรือเข้าพวก ดังนี้ จะลำดับพวกใดก่อนหลังก็ได้

6. ลำดับจากสิ่งที่ย้ายไปสู่สิ่งที่ยาก ในกรณีเขียนเรื่องที่มีความยากง่ายไม่เท่ากัน ควรลำดับจากเรื่องที่ย้ายไปสู่เรื่องที่ยาก

7. ลำดับความจากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย หรือจากสิ่งใหญ่ ๆ ไปหาสิ่งเล็กหรือรายละเอียด เช่น การบรรยายบุคคล กล่าวถึงรูปร่างแล้วจึงกล่าวถึงหน้าตา รายละเอียดของผม ฟัน เล็บ ดวงตา เป็นต้น

8. ลำดับความจากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม หรือจากสิ่งเล็กหรือรายละเอียดไปสู่สิ่งที่ใหญ่ ข้อนี้เป็นวิธีการลำดับความตรงกันข้ามกับข้อที่ 7 เช่น เรื่องเที่ยวสวนสัตว์อาจกล่าวว่าจะเข้าไปพบสัตว์อะไรบ้างแล้วจึงกล่าวโดยส่วนรวมของสภาพสวนสัตว์ดังนี้ เป็นต้น

9. ลำดับความจากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว เช่นการบรรยายภาพทิวทัศน์ อาจใช้วิธีการลำดับความวิธีนี้ได้ดี

ผู้เขียนจะต้องดูว่าเรื่องที่จะเขียนควรใช้วิธีการลำดับความแบบใดจึงจะเหมาะสมแล้ว ดำเนินการตามวิธีนั้น

การวางโครงเรื่อง

เมื่อเราวิเคราะห์เรื่องในหัวข้อพิจารณาใจความสำคัญแล้วนำมาจัดหมวดหมู่และลำดับความแล้ว ส่วนนั้นก็คือส่วนโครงเรื่องโดยคร่าว ๆ นั้นเอง ดังนั้นขั้นตอนที่ผู้เขียนจะทำต่อไปคือ วางโครงเรื่อง

โครงเรื่องเป็นตัวกำหนดแนวทางในการเขียน จัดลำดับหัวข้อ ลำดับความคิด เพื่อให้เรื่องสมบูรณ์ที่สุด เพื่อไม่ให้ผู้เขียนเกิดความสับสนเวลาเขียนเรื่องเพราะถ้าผู้เขียนไม่วางโครง

เรื่องก่อนเขียนเรื่อง ผู้เขียนอาจเขียนหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งยาวเกินไปและหลงลืมไม่ได้เขียนบางหัวข้อไปได้ หรือเขียนหัวข้อสับสนปะปนกันไม่มีระเบียบ อย่างไรก็ตามโครงเรื่องเป็นเพียงแนวทางของการเขียนเรื่อง จึงไม่จำเป็นว่าเมื่อเขียนจริงจะต้องดำเนินตามโครงเรื่องอย่างไม่ผิดเพี้ยนในการเขียนจริงอาจมีการเปลี่ยนแปลงโครงเรื่องบ้างก็ได้ตามความเหมาะสม

จุดมุ่งหมายในการวางโครงเรื่อง

จุดมุ่งหมายในการวางโครงเรื่องมีดังนี้ คือ

1. เพื่อกำหนดขอบเขตและทิศทางของการเขียนว่ามีความมุ่งหมายอะไรเป็นสำคัญ กล่าวคือโครงเรื่องจะช่วยกำหนดขอบเขตของเรื่อง ไม่ให้ผู้เขียนกล่าวถึงหัวข้อที่นอกประเด็นของเรื่อง หรือขาดหัวข้อสำคัญ ๆ ที่จะทำให้เรื่องขาดความสมบูรณ์ไป ส่วนโครงเรื่องช่วยกำหนดทิศทางของการเขียนก็คือ จะเขียนไปในลักษณะใด เป็นข้อเขียนประเภทใด เช่น กล่าวถึงปัญหา ค่าแรงงานขั้นต่ำ บางคนอาจเขียนถึงสภาพเศรษฐกิจที่บีบให้ต้องขึ้นค่าแรงงาน กล่าวถึงข้อเท็จจริง ปัญหา และสนับสนุนการขึ้นค่าแรงงาน บางคนอาจเขียนแสดงถึงผลดีผลเสียและแนวโน้มในอนาคตของกฎหมายแรงงาน เป็นต้น ผู้เขียนจึงใช้โครงเรื่องช่วยกำหนดทิศทาง หรือแนวทางในการเขียนเรื่อง

2. เพื่อแยกสัดส่วนของความสำคัญในองค์ประกอบเรื่อง

องค์ประกอบเรื่องมี 3 ชนิด คือ

1. ความรู้ ข้อเท็จจริง
2. ความคิด ความคิดเห็น
3. จินตนาการ อารมณ์ความรู้สึก

ในการวางโครงเรื่องในชื่อเรื่องเดียวกัน แต่ผู้เขียนสามารถเน้นองค์ประกอบของเรื่องต่างกันสุดแต่จะกำหนด เช่น เรื่องการศึกษาออกโรงเรียนในประเทศไทย ถ้าผู้เขียนเน้นองค์ประกอบ ความรู้ ข้อเท็จจริงมาก ก็จะกล่าวถึงประวัติความเป็นมา วิธีการจัดการ ผลที่ได้รับ แนวโน้มในอนาคต แต่ถ้าเน้นองค์ประกอบความคิด ความคิดเห็นมากกว่าองค์ประกอบอื่นก็อาจวางโครงเรื่องต่างออกไป โดยเน้นหัวข้อ เช่น เหตุของการจัดการศึกษาออกโรงเรียน วิธีการจัดการศึกษา อุปสรรคหรือปัญหา ผลดีผลเสียของการจัด ดังนั้นก็จะเน้นองค์ประกอบที่เป็นความคิดในการจัดมากกว่า

สำหรับองค์ประกอบที่เป็นจินตนาการจะไม่ใช้กับตำราแต่จะใช้กับข้อเขียนที่เป็น
สารบันเทิง หรือบันเทิงคดี ก็ได้

3. เพื่อกำหนดสัดส่วนน้ำหนักของเรื่อง ว่าควรอยู่ที่ตอนใด น้ำหนักความสำคัญจะอยู่ที่
ตอนใด อาจอยู่ที่ต้นเรื่อง กลางเรื่อง ท้ายเรื่อง

ประเภทของโครงเรื่อง

โครงเรื่องมี 3 ประเภท คือ

1. โครงเรื่องที่ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ
2. โครงเรื่องที่ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ และมีประโยคหลักของย่อหน้าแต่ละตอน
3. โครงเรื่องที่ประกอบด้วยย่อหน้า เป็นการร่างย่อหน้าแต่ละย่อหน้าในเรื่อง

โครงเรื่องทั้ง 3 ประเภทนี้มีความแตกต่างกันไปบ้าง แต่สิ่งที่เหมือนกันก็คือ การแบ่ง
สัดส่วนเนื้อหาและสาระสำคัญให้สมดุลย์และเกิดความสมบูรณ์ตลอดเรื่อง โครงเรื่องที่มีผู้
นิยมทำกันมี 2 ประเภทคือ โครงเรื่องในหัวข้อ 1 และ 2 ส่วนหัวข้อที่ 3 ร่างย่อหน้าไม่ค่อยมีผู้
นิยมนักเพราะผู้เขียนจะต้องกำหนดหัวข้อแล้วนึกว่าในย่อหน้านั้นจะกล่าวถึงอะไรเป็นหลัก จึง
เขียนร่างย่อหน้า วิธีการวางโครงเรื่องแบบนี้เสียเวลามาก เป็นงานหนักเกือบครึ่งก่อนของการ
เขียนจริง ดังนั้นจึงไม่ค่อยมีผู้นิยมนำโครงเรื่องแบบร่างย่อหน้า เรามักวางโครงเรื่องอย่างแบบที่
หนึ่งและแบบที่สอง เราจึงเรียกโครงเรื่องแบบที่หนึ่งว่า โครงเรื่องหยาบ ส่วนแบบที่สองเรียก
ว่าโครงเรื่องละเอียด

เราจะวางโครงเรื่องชนิดใดเมื่อใด

เราจะเลือกวางโครงเรื่องอย่างหยาบหรือโครงเรื่องที่ประกอบด้วยหัวข้อเมื่อ

1. มีเวลาเขียนจำกัด
2. หัวข้อหรือเนื้อหาไม่ยาวมาก
3. เมื่อเขียนเรื่องต่อเนื่องไม่ได้ทั้งค้างไว้

เช่นเมื่อนักศึกษาเขียนเรื่องในห้องสอบ นักศึกษาอาจวางโครงเรื่องอย่างหยาบ วาง
เฉพาะหัวข้อเท่านั้น แต่ถ้านักศึกษาวางโครงเรื่องอย่างละเอียดสักเรื่องหนึ่ง หรือภาคนี้พนธ์เรื่องราว ๆ
นักศึกษาคควรวางโครงเรื่องละเอียด กล่าวคือ เราจะวางโครงเรื่องอย่างละเอียดเมื่อ

1. มีเวลาเขียนมาก
2. หัวข้อหรือเนื้อหาไม่ยาวมาก

2. ไม่ได้เขียนติดต่อกัน อาจทิ้งค้างไว้ เช่น การเขียนวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนอาจเขียน ๆ หยุด ๆ ต้องใช้เวลานาน และเนื้อหาหากก็ควรวางโครงเรื่องอย่างที่สอง คือมีหัวข้อและรายละเอียดที่เกี่ยวกับเนื้อหาสำคัญ ๆ ประกอบด้วย อย่างที่เรียกว่าโครงเรื่องละเอียด

โครงเรื่องหยาบและโครงเรื่องละเอียดมีความเหมือน - ต่างอย่างไร

ก่อนที่จะกล่าวถึงความเหมือน ความต่างของโครงเรื่องทั้ง 2 แบบนี้จะขอกล่าวถึง วิธีวางโครงเรื่องแบบที่ 1 หรือโครงเรื่องหยาบก่อน

การวางโครงเรื่องหยาบ

1. พยายามเขียนหัวข้อต่าง ๆ ที่ควรอยู่ในหัวข้อเรื่องนั้นให้ครอบคลุมตามชื่อเรื่องให้มากที่สุด
 2. พิจารณาว่าหัวข้อเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่องเป็นเนื้อหาของหัวข้อเรื่องหรือไม่ ถ้าไม่เกี่ยวข้องตัดออก
 3. นำหัวข้อนั้นมาจัดหมวดหมู่ตามความสำคัญของหัวข้อ หัวข้อใดเป็นหัวข้อใหญ่ หัวข้อใดเป็นหัวข้อย่อย
 4. นำหัวข้อที่จัดหมวดหมู่มาจัดลำดับตามหลักการลำดับความ ว่าหัวข้อใดควรอยู่ก่อน หัวข้อใดควรอยู่หลังตามความเหมาะสม
 5. พิจารณาหัวข้อต่าง ๆ แต่ละตอนให้มีลำดับความสำคัญทัดเทียมกัน กล่าวคือหัวข้อใหญ่ ๆ ควรมีน้ำหนักทัดเทียมกัน
- จากขั้นตอนทั้ง 5 หัวข้อเราก็จะได้โครงเรื่องหยาบ

สำหรับการวางโครงเรื่องอย่างละเอียด หรือโครงเรื่องอย่างที่สอง มีหลักการวางโครงเรื่องคล้ายโครงเรื่องแบบที่ 1 คือทำตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน แต่มีสิ่งที่เพิ่มเติมขึ้นมา คือ

1. ร่างย่อหน้า เปิดและปิดเรื่อง เป็นแนวทางในเวลาเขียนว่า เราจะเปิดและปิดเรื่องอย่างไร การร่างย่อหน้าเปิดและปิดเรื่องนี้ไม่ใช่การเขียนเปิดและปิดเรื่องอย่างสมบูรณ์ แต่เป็นการร่างการเปิดหรือปิดเรื่องให้เห็นคร่าว ๆ เป็นแนวว่าจะเปิดและปิดเรื่องอย่างไรเท่านั้น
2. เขียนประโยค หัวข้อย่อย ๆ หรือรายละเอียดที่สำคัญเพิ่มเติม จากหัวข้อต่าง ๆ ในโครงเรื่องหยาบ แต่หัวข้อหรือรายละเอียดนี้ต้องคำนึงว่าสำคัญและจำเป็นเขียนไว้เพื่อเวลาเขียนจริงจะได้ไม่ลืม บางครั้งอาจใส่แหล่งข้อมูลของแต่ละหัวข้อไว้ด้วย

ในเรื่องหลักการวางโครงเรื่องนี้ไม่สู้ยากนัก แต่ครั้งปฏิบัติจริงกลับไม่ง่าย เพราะเป็นเรื่องอาศัยการฝึกฝน อย่างไรก็ตามการอ่านแต่หลักเกณฑ์คงจะไม่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจได้แจ่มแจ้ง ดังนั้นขอยกตัวอย่างการวางโครงเรื่องอย่างทีหนึ่งและโครงเรื่องอย่างที่สองเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างกันดังนี้

ตัวอย่างโครงเรื่องหยาบ “เรื่องวิกผม”

เปิดเรื่อง
เนื้อเรื่อง

1. แหล่งกำเนิด
2. วัสดุที่ใช้ทำวิกผม
3. ความนิยมใช้วิกผมของชาวยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 18
4. ประโยชน์
 - 4.1 ใช้ในการแสดงการปลอมตัว
 - 4.2 ช่วยเสริมสร้างบุคลิก
 - 4.3 เพื่อความสวยงามและความสะดวกรวดเร็ว
5. ความนิยมใช้วิกผมในปัจจุบัน

ปิดเรื่อง

ตัวอย่างโครงเรื่องละเอียด “เรื่องวิกผม”

เปิดเรื่อง

สมัยก่อนถ้าผู้ไว้ผมสั้นอยากมีผมยาวประจำก็ต้องใช้เวลาไว้ผมนานอย่างน้อยหนึ่งปี ปัจจุบันอาจมีผมยาวสั้นสลับกันได้ทุกวันโดยใช้วิกผม

เนื้อเรื่อง

1. แหล่งกำเนิด
 - 1.1 ชาวอียิปต์ เป็นชนชาติแรกที่ใช้วิกผม
 - 1.2 เริ่มคิดขึ้นก่อนคริสต์ศักราช 6000 ปี
2. วัสดุที่ใช้ทำวิกผม มีต่าง ๆ กันหลายชนิด
 - 2.1 สมัยโบราณใช้บ่อ ขนม้า ขนลิงกอริลา และchimแปนซี หรือผมคน
 - 2.2 สมัยปัจจุบันนอกจากจะใช้วัสดุตามข้อ 2.1 แล้วยังใช้เส้นผมเทียมที่สังเคราะห์ตามหลักวิทยาศาสตร์

3. ความนิยมใช้วิกิของชาวยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ชาวยุโรปใช้วิกิผมมากที่สุด เพื่อแสดงถึง
 - 3.1 ตำแหน่งฐานะ ผู้มีตำแหน่งหรือฐานะดีจะสวมวิกิอันโต
 - 3.2 อาชีพ
4. ประโยชน์
 - 4.1 ใช้ในการแสดงและปลอมตัว
 - 4.2 ช่วยเสริมสร้างบุคลิก ผู้ที่ศีรษะล้านหรือทรงผมไม่เหมาะกับใบหน้า อาจใช้วิกิผม
 - 4.3 เพื่อความสวยงามและสะดวกรวดเร็ว
 - สภาพสตรีต้องมีทรงผมตามสมัยนิยม
 - ง่ายต่อการสระเซท ช่วยให้สะดวกรวดเร็ว
5. ความนิยมใช้วิกิผมในปัจจุบัน ใช้กันแพร่หลายในหมู่หญิงชายโดยทั่วไปราคาไม่

แพงนัก

ปิดเรื่อง

ปัจจุบันมีวิกิผมต่าง ๆ กันกว่า 800 แบบ ท่านจะไม่ลองหาซื้อมาสวมใส่ดูบ้างหรือ เพื่อจะได้ไม่จำเจกับทรงผมเดิมจนเกินไป

จากตัวอย่างทั้งสองตัวอย่าง นักศึกษาจะเห็นความแตกต่างและเห็นการลำดับหัวข้อต่าง ๆ

การลำดับหัวข้อก่อนหลังนั้นมีหลักเกณฑ์กว้าง ๆ คือ

1. ลำดับตามเหตุการณ์และเวลาที่เกิดขึ้นก่อนหลัง เช่น เขียนข่าวการเขียนเรื่องประวัติ หรือชีวประวัติ มักลำดับเรื่องใดลักษณะนี้
2. ลำดับความสำคัญเสมอกัน กล่าวคือ จะนำหัวข้อใดมาเขียนก่อนก็ได้
3. ลำดับตามความสำคัญมากน้อย กล่าวคือ อาจลำดับจากหัวข้อที่สำคัญที่สุดไปยังหัวข้อที่มีความสำคัญน้อยที่สุด หรืออาจลำดับกลับกันดังนั้นเรื่องที่ลำดับหัวข้อตามหลักในข้อ 3 นี้ หัวข้อที่มีความสำคัญมากจะอยู่ต้นหรือท้ายเรื่อง

สำหรับการจัดลำดับหัวข้อที่มีความสำคัญมากน้อยควรคำนึงโดยใช้ดุลยพินิจของผู้เขียนว่า หัวข้อใดมีความสำคัญทัดเทียมกัน ให้จัดลำดับเสมอกัน หัวข้อใดเป็นหัวข้อย่อยของหัวข้อใหญ่ การจัดลำดับหัวข้อที่มีความสำคัญต่างกัน จะใช้ตัวเลขของข้อที่เป็นเครื่องบ่ง เช่น

หัวข้อใหญ่ใช้ตัวเลขของ 1 ข้อ 3 และ 3 เป็นต้น ส่วนหัวข้อย่อยของแต่ละข้อก็จะเป็น 1.1, 1.2 หรือ 2.1, 2.2 เป็นต้น

หลักในการเขียนโครงเรื่อง

ถ้าเป็นโครงเรื่องหยาบ ก็จะวางโครงเรื่องเฉพาะที่เป็นหัวข้อในเนื้อเรื่องเท่านั้น แต่ ถ้าเป็นโครงเรื่องละเอียดจะต้องมี ร่างเปิดเรื่อง และปิดเรื่องด้วย ดังได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องความ เหมือนความต่างของโครงเรื่องสองชนิดนี้ สิ่งที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ก็คือ หลักในการเขียนโครงเรื่อง มีดังนี้

1. เขียนชื่อเรื่องลงกลางหน้ากระดาษในบรรทัดแรก
2. เขียนร่างเปิดเรื่อง (ถ้าเป็นโครงเรื่องละเอียด)
3. ในตัวเนื้อเรื่อง

3.1 แบ่งหัวข้อตามสาระสำคัญ โดยพิจารณาว่าหัวข้อใดมีเนื้อหาสาระความสำคัญ มาก ให้หมายเลข 1 และหัวข้อที่มีเนื้อหาสาระมากเท่ากันให้หมายเลข 2,3 ตามลำดับ โดยวาง หัวข้อให้แนวเดียวกัน ดังนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ฯลฯ

3.2 ถ้าหัวข้อที่ 1 มีหัวข้อย่อยให้ใช้หมายเลข 1.1, 1.2 โดยลำดับ และถ้าข้อ 2, 3, 4..... ฯลฯ มีหัวข้อย่อย ที่มีน้ำหนักเท่ากับหัวข้อย่อยในข้อ 1.1, 1.2 ก็ให้เรียงลำดับหัวข้อในแนวเดียวกัน เช่น

- 1.....
 - 1.1
 - 1.2
- 2.....
 - 2.1
 - 2.2 ฯลฯ

หัวข้อย่อยให้เขียนย่อหน้าลึกจากข้อใหญ่ไปทางขวามือประมาณ 7 ตัวอักษรพิมพ์ดีด การแบ่งข้อ ย่อยไม่ควรแบ่งย่อย ๆ มากไปเป็น 1.1.1, 1.1.2

3.3 ในกรณีที่หัวข้อย่อยของหัวข้อใหญ่มีเพียงหัวข้อเดียวไม่ต้องแยกหัวข้อเป็น

1.

1.1

ให้ใส่เนื้อหาหัวข้อย่อย โดยย่อหน้าเข้าไปประมาณ 7 ตัวอักษรพิมพ์ดีดแล้วไม่ต้องใส่หมายเลขกำกับหัวข้อย่อย ให้เขียนชื่อย่อย่อหน้าได้ ดังนี้

1.

.....

4. เขียนร่างปิดเรื่อง สำหรับโครงเรื่องละเอียด

การฝึกวางโครงเรื่อง

การฝึกวางโครงเรื่องอาจทำได้ 3 วิธี คือ

1. กำหนดชื่อเรื่อง แล้วฝึกวางโครงเรื่องตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

2. เลือกเรื่องที่เขียนสมบูรณ์แล้วนำมาอ่านจับประเด็นหัวข้อ แล้วพยายามทำกลับไป

ให้เป็นโครงเรื่อง

3. ลองแก้ไขโครงเรื่อง หรือเรื่องที่มีโครงเรื่องสับสนไม่สมบูรณ์ให้เป็นโครงเรื่องที่

สมบูรณ์ดี

วิธีการที่ 1 นักศึกษาอาจหาหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาฝึกตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวแล้ว ดังนั้นจะไม่กล่าวถึงอีก

วิธีการที่ 2 เลือกเรื่องที่เขียนสมบูรณ์แล้วนำมาอ่านจับประเด็นหัวข้อสำคัญ โดยยึดหลักว่า ในย่อหน้าหนึ่งจะมีประเด็นสำคัญหรือหัวข้อใหญ่เพียง 1 ย่อหน้า แล้วพยายามทำกลับไปให้เป็นโครงเรื่อง ลองดูจากตัวอย่างดังนี้

ย่อหน้าที่ 1 คำว่าเชียร์เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึงการไชโยโห่ร้องเพื่อสนับสนุนให้กำลังใจแก่นักกีฬาของฝ่ายตน และขณะเดียวกันก็เป็นการชมขวัญนักกีฬาฝ่ายตรงข้ามไปด้วย เพราะฉะนั้นการแพ้การชนะก็ขึ้นอยู่กับเชียร์ด้วยเหมือนกัน การเชียร์กีฬา ยังฉันไม่พบว่ามีมาแต่สมัยใด และชนชาติใดคิดขึ้นก่อน แต่สันนิษฐานว่าคงมีมาพร้อมกับการแข่งขันกีฬาสมัยดั้งเดิม นับแต่มนุษย์มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกแล้ว

- ย่อหน้าที่ 2 สำหรับการเชียร์ในประเทศไทย ศาสตราจารย์นายแพทย์อวย เกตุสิงห์ เล่าไว้ในหนังสืออวยนิมิต ซึ่งคณะศิษย์จัดรวบรวมพิมพ์ในวาระอายุครบหกสิบปีของท่านไว้ว่า หลวงวาจวิทยาวัฑฒน์ (วัด เข้มประยูร) ซึ่งเป็นผู้เริ่มการจัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ขึ้น และเป็นคนบดคนแรกเป็นผู้ริเริ่มขึ้นเป็นครั้งแรก โดยนำวิธีเชียร์แบบอเมริกันมาตั้งแต่ พ.ศ.2475 โดยได้ฝึกซ้อมการเชียร์การแข่งขันกีฬาระหว่างคณะของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพลงเชียร์เพลงแรกที่ท่านแต่งให้คณะแพทยศาสตร์คือเพลง “เฮล - เฮล - เดอะ - แองกีส - ออลส์ - เฮียร์ - ว็อดเดอะ - เฮ็ลล์ - ดู - รี - แคร้ - ะ” พร้อมกับสอนให้นิสิตร้องและออกท่าทางประกอบไปด้วย และพอถึงวันแข่งขันจริง ๆ ท่านได้ทำหน้าที่เป็นเชียร์ลีดเดอร์คนแรกของเมืองไทยเอง ปรากฏว่าการเชียร์ของท่านทำความมั่งงินให้แก่ฝ่ายปราบึกษ์มาก และการแข่งขันวันนั้นฝ่ายลูกศิษย์ของท่านคือคณะแพทยศาสตร์ชนะไปอย่างงดงาม และในที่สุดเพลงเชียร์ของท่านก็กลายเป็นสัญลักษณ์ของคณะแพทยศาสตร์มาจนทุกวันนี้
- ย่อหน้าที่ 3 ต่อมาระบบการเชียร์กีฬาได้ค่อย ๆ แพร่เข้าสู่คณะอื่น ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งที่ตอนต้นถูกตั้งข้อรังเกียจ แล้วก็ต่อไปยังสถานศึกษาอื่น ๆ ทั่วประเทศ เมื่อการเชียร์กีฬาแพร่หลายออกไปต่อมาได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จากการร้องเพลงเชียร์อย่างเดียวในตอนแรกได้มีการแต่งตัวด้วยสีส้มซึ่งแสดงหมู่คณะและสถาบัน การเดินขบวนพาเหรดในชุดต่าง ๆ รวมทั้งการเชียร์ด้วยการแปรอักษรบนอัฒจันทร์ด้วยแสงสีอันสวยงามและอื่น ๆ ซึ่งล้วนจัดอยู่ในเรื่องเชียร์ทั้งนั้น
- ย่อหน้าที่ 4 ประโยชน์ของการเชียร์กีฬา นอกจากจะช่วยให้กำลังใจแก่นักกีฬาของฝ่ายที่เชียร์และเป็นการข่มขวัญคู่ต่อสู้ได้เป็นอย่างดีแล้ว การเชียร์ยังช่วยเพิ่มบรรยากาศ ความสนุกสนานครึกครื้นให้แก่ผู้ชมการแข่งขันนั้น ๆ ด้วย ยิ่งกว่านั้นการเชียร์ยังให้ผลพลอยได้ในเรื่องความพร้อมเพรียงเป็นระเบียบและความรักใคร่สามัคคีกลมเกลียวกันในระหว่างหมู่คณะอีกด้วย
- ย่อหน้าที่ 5 แต่ก็ก็มีเหมือนกันที่การเชียร์เป็นสาเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะเชียร์เกินเลยไปถึงเรื่องส่วนตัว หรือการเชียร์แบบเยาะเย้ยหยามหยัน แต่ถ้า

เชียร์แบบสุภาพอยู่ในระเบียบวินัยด้วยความมีใจเป็นนักกีฬาแล้ว จะมีเรื่องกระทบกระทั่งเกิดขึ้นได้ยากมาก

จากเนื้อเรื่องทั้ง 5 ย่อนี้เป็นเรื่องการเชียร์ในประเทศไทย
(ประยงค์ อันทวงค์ สารคดีทวีปัญญา)

- ย่อหน้าที่ 1 กล่าวถึงประวัติของคำว่าเชียร์และการเชียร์
- ย่อหน้าที่ 2 กล่าวถึงประวัติการเชียร์ในประเทศไทย
- ย่อหน้าที่ 3 กล่าวถึงความแพร่หลายและวิวัฒนาการของการเชียร์
- ย่อหน้าที่ 4 กล่าวถึงประโยชน์ของการเชียร์
- ย่อหน้าที่ 5 กล่าวถึงโทษของการเชียร์

จากสาระสำคัญในแต่ละย่อหน้าเราสามารถทำกลับเป็นโครงเรื่องได้ดังนี้

เรื่อง การเชียร์ในประเทศไทย

1. ประวัติของคำว่าเชียร์และการเชียร์
2. ประวัติการเชียร์ในประเทศไทย
 - 2.1 ผู้ริเริ่มการเชียร์ครั้งแรก : หลวงวาจวิทยาวัฑฒน์
(วาด แยมประยูร)
 - 2.2 มหาวิทยาลัยแห่งแรกที่เริ่มมีการเชียร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะแพทย-ศาสตร์
 - 2.3 เพลงเชียร์เพลงแรกและเชียร์ลีดเดอร์คนแรกของประเทศไทย
3. ความแพร่หลายและวิวัฒนาการของการเชียร์
4. ประโยชน์ของการเชียร์กีฬา
5. โทษของการเชียร์กีฬา

จากตัวอย่างที่ให้นี้พอจะเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาเพื่อใช้ในการฝึกฝน การวางโครงเรื่องได้วิธีหนึ่ง

วิธีที่ 3 พิจารณาโครงเรื่อง หรือเรื่องที่มีโครงเรื่องสับสนหรือไม่สมบูรณ์ แล้วพยายามแก้ไขเสียใหม่ให้สมบูรณ์ วิธีการนี้เป็นสิ่งที่นักศึกษาจะต้องระมัดระวังเนื่องจากถ้านักศึกษาไม่มีความรู้ในเนื้อหาที่เขียนพอ นักศึกษาจะไม่รอบรู้ ว่า โครงเรื่องนั้นสมบูรณ์หรือไม่ บางครั้งอาจไปแก้ไข

หัวข้อที่ใช้ได้อยู่แล้วให้เสีย และหัวข้อที่ยังไม่ดีก็กลับไม่แก้ไข ก็จะทำให้โครงเรื่องบกพร่อง หรือไม่สมบูรณ์อยู่แล้วยิ่งบกพร่องมากยิ่งขึ้นก็ได้

ลองพิจารณาตัวอย่างดังนี้

เรื่อง มหาวิทยาลัยของข้าพเจ้า

1. คณะต่าง ๆ ที่เปิดสอน
2. นักศึกษา
3. รายวิชาที่เปิดสอน
4. กิจกรรมของนักศึกษา
 - 4.1 กิจกรรมด้านวิชาการ
 - 4.2 กิจกรรมด้านกีฬาและอื่น ๆ
5. ประวัติการก่อตั้ง
6. บัณฑิตที่สำเร็จไปแล้ว
7. การเรียนการสอน การวัดผล

ถ้าดูจากโครงเรื่องข้างบนนี้ เราสามารถจัดลำดับหัวข้อเสียใหม่ได้ คือ

1. ประวัติการก่อตั้ง
2. คณะต่าง ๆ
 - รายวิชาที่เปิดสอน
3. นักศึกษา, จำนวนนักศึกษา
4. กิจกรรมของนักศึกษา
 - 4.1 กิจกรรมด้านวิชาการ
 - 4.2 กิจกรรมด้านกีฬาและอื่น ๆ
5. การเรียนการสอน และการวัดผล
6. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

ขอให้สังเกตโครงเรื่องที่แก้ไขใหม่ว่า อาจแก้ไขสิ่งต่าง ๆ คือ

1. เรียบเรียงถ้อยคำที่ใช้เสียใหม่ให้กระชับรัดกุม
2. ลำดับหัวข้อใหม่ให้สอดคล้องตามเนื้อหา

3. จัดหัวข้อสำคัญและหัวข้อย่อยใหม่ให้ถูกต้อง

จากแนวการฝึกอบรมการวางโครงเรื่องทั้ง 3 วิธีนี้จะช่วยให้นักศึกษาได้นำไปเป็นแนวในการฝึกวางโครงเรื่องต่อไป.

สรุปเนื้อหาบทที่ 3

1. การเลือกเรื่องควรมีหลักดังนี้

เลือกเรื่องที่คุณเขียนสนใจ

เลือกเรื่องที่คุณเขียนมีความรู้ประสบการณ์

เลือกเรื่องที่คุณอ่านสนใจ

เลือกเรื่องที่น่าสนใจขอบเขตได้

เลือกเรื่องที่มีประโยชน์ ไม่ขัดกับกฎหมาย ศีลธรรม

2. การตั้งชื่อเรื่องมีกลวิธีต่าง ๆ กันจึงต้องเลือกกลวิธีตั้งชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับประเภทของเรื่อง

3. การตั้งชื่อเรื่องที่เหมาะสมกับข้อเขียนทุกประเภท คือ การตั้งชื่อตรงไปตรงมา หรือการตั้งชื่อตรงตามเนื้อหาสาระของเรื่อง

4. การวางโครงเรื่องมี 2 ประเภท คือ การวางโครงเรื่องอย่างหยาบ และการวางโครงเรื่องอย่างละเอียด การวางโครงเรื่องอย่างหยาบเหมาะสำหรับเรื่องที่ไม่ยาวและมีเวลาเขียนจำกัด การวางโครงเรื่องอย่างละเอียดจะใช้กับเรื่องที่ยาวมีเนื้อหาสาระมากและไม่ได้เขียนต่อเนื่องกัน อาจทิ้งค้างไว้

กิจกรรมและแบบฝึกหัด บทที่ 3

กิจกรรม

1. ให้นักศึกษาพิจารณาชื่อเรื่องของข้อเขียนต่าง ๆ แล้วจำแนกดูว่าใช้กลวิธีการตั้งชื่อแบบใด
2. ให้นักศึกษาฝึกตั้งชื่อเรื่องแบบต่าง ๆ
3. ให้นักศึกษาฝึกวางโครงเรื่องเรื่องต่อไปนี้
กรุงเทพฯ เมืองแห่งการท่องเที่ยว
โทษของยาเสพติด
พระเจ้าอยู่หัวของเรา
กล้วย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แบบฝึกหัด

1. ให้พิจารณาชื่อเรื่องต่อไปนี้ว่าใช้กลวิธีการตั้งชื่อแบบใด
วันนัดพบแรงงาน
สงกรานต์
ประเทศไทยกับความเป็นนิกส์
เขาชื่อกานต์
สาวเอ๋ยจะบอกให้
ไฟในทรวง
ปีกหัก
บาหลี่

บทที่ 4

การเขียนเรื่อง

เนื้อหา

1. กลวิธีการเปิดเรื่อง
2. การดำเนินเรื่อง
3. การขยายความและระดับความ
4. กลวิธีการปิดเรื่อง

วัตถุประสงค์ประจำบท

เมื่อศึกษาบทที่ 4 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. จำแนกว่าข้อความใดใช้กลวิธีการเปิดเรื่องแบบใด
2. เขียนเปิดเรื่องแบบต่าง ๆ ได้
3. บอกได้ว่าการเปิดเรื่องชนิดใดเหมาะกับเรื่องประเภทใด
4. บอกได้ว่าการดำเนินเรื่องนिरภัยและอุปนัยต่างกันอย่างไร
5. จำแนกว่าข้อความใดเป็นการปิดเรื่องและใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบใด

แนวคิด

1. การเปิดเรื่องเป็นการนำผู้อ่านเข้าสู่เนื้อหา มิใช่นำเสนอสาระสำคัญมากแล้ว
2. การเปิดเรื่องที่ดีต้องดึงความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป
3. การดำเนินเรื่อง การขยายความและระดับความเป็นส่วนสำคัญของการเขียนเนื้อเรื่อง